

(НИН, 18.11.2010)

За младог и перспективног произвођача добрих српских ракија, Томислава Николића, ова година није била сјајна. Као и остали заљубљеници у свети ритуал прављења породичне шљиве, дуње или кајсије, и Николић каже да је лоше родило и да је квалитет воћа био веома слаб, али је ипак испекао тону и по ракије. Из комоде у његовом кабинету вади кутију за узорцима четири врсте ракије и с нескривеним поносом позива да се проба кајсија. Оштра и чиста.

Међутим, за искусног политичара Томислава Николића ова година је можда најуспешнија од када је почео да се бави политиком – његова странка је за само две године постала најснажнија, стекао је нове пријатеље у Европи а готово није изгубио старе гласаче у Србији. Разговор почињемо са проценом шта Србија може да очекује у наредних годину дана.

- Очекује нас отпочињање преговора са представницима привремених институција на Косову и Метохији, очекује нас даље задуживање, колапс привреде, социјални бунтови који се за сада још увек држе под контролом зато што имају у својим рукама вође синдиката. Верујем да ћемо идуће године имати изборе, можда најпре на нивоу на којем се демократе надају победи, а то би могла да буде Војводина, а да затим продају Телеком, мало поделе народу за месец дана оно што би требало да зараде својим радом, и евентуално добију статус кандидата за чланство у Европској унији који би приписали искључиво себи и онда крену на изборе. Али и даље ће Потемкинова села стајати поред пута, и даље ће ови маркетиншки стручњаци љуљати вагон иако је воз стао јер даље нема пруге. То је права слика ове власти - ударили су у зид и то одмах прогласили као велики успех. Један од ретких успеха ове власти је непрекидни бојкот Српске напредне странке у скоро свим медијима због чега је Србија постала земља апсурда, у којој је за све крива опозиција а власт нема никакву одговорност.

Шта би то могло да поремети односе странака владајуће коалиције, ако већ нису економска криза, Косово, драматичан пад стандарда?

– Нису то односи међу политичким странкама. То су односи између десетак људи који од тога имају користи и то пренесу на 127, 128 посланика који од тога имају користи. Србија то не може да издржи, политичке странке то не могу да издрже, јер ако председник напада Српску напредну странку и каже да смо највећи кривци што је у време наше власти та ситуација била гора, онда он критикује Социјалистичку партију Србије с којом је у коалицији. Овде нема владајуће коалиције већ договор десетак људи у коме свако черупа оно што може и свако гради позиције своје странке за изборе. Нико од коалиционих партнера није сигуран да ће бити на листи Демократске странке којој је једино осигуран пролаз на следећим изборима. Сад се грчевито боре или да намакну пет одсто, а видим да Тадић пушта поједине политичке странке да се безмало рекламирају више него Демократска странка, како би прешле цензус, или ће се борити грчевито, уз све могуће уступке, да буду на листи ДС.

И данас би власт такође желела да опозиција ни у чему не учествује изузев да прозове опозицију кад нешто није урадила по вољи владе. Због тога нема велике коалиције са демократама, а посебно не може да је буде после следећих избора.

А са ким би ваша странка правила будућу владу Србије? Често се у анализама помиње велика коалиција, договор Тадића и Николића...

– То су само покушаји Демократске странке да се дискредитује Српска напредна странка причом о томе да се ми припремамо за коалицију са њима.

Искључујете могућност коалиције са ДС? Зар нисте ви нудили сарадњу како би земља лакше изашла из кризе?

– Али где су били пре две године кад сам о томе говорио, кад је требало ући у кризу помирен са свим странкама које би преузеле одговорност, а не да нам странке које су на власти говоре како криза неће да нас дотакне, па потом како смо већ изашли из кризе, а сада нам кажу да нас чека тешка година. А опозиција за то време стоји по страни и стално се оптужује за све проблеме у друштву, што је ова власт научила од Слободана Милошевића. И Српска радикална странка је била у влади са СПС-ом и ЈУЛ-ом, па је била до те мере искључена из решавања проблема Косова и Метохије да ниједан члан Српске радикалне странке није оптужен у Хашком трибуналу за Косово и Метохију. И данас би власт такође желела да опозиција ни у чему не учествује изузев да прозове

опозицију кад нешто није урадила по вољи владе. Због тога нема велике коалиције са демократама, а посебно не може да је буде после следећих избора. Могли смо да је правимо без избора кад је земља улазила у кризу, а сад кад већ идемо на изборе, нека влада онај ко победи. Такозваном великом коалицијом амнестирали бисмо Демократску странку од одговорности за многе промашаје и пропусте, продужили агонију у борби против криминала, мита и корупције пошто би коалиција с њима значила статус кво и мртву бару јер нико неби могао да крене против министара са којим сте у коалицији.

Какви су ваши односи са господином Тадићем, да ли се чујете, консултујете?

– Постојала је пракса да се са нама консултује кад је нешто важно, када се припремала резолуција о Косову после пресуде Међународног суда правде. Ја сам предлог резолуције добио вече пред заседање па сам написао амандмане од којих је половина прихваћена. Рецимо, прихваћено је да се избаце бесмислени напади на суд од којег смо сами тражили мишљење, а затим их дисквалификујемо када он то мишљење саопшти. Тражио си, добио си. То је највиши стандард, није то виши суд у Београду па ће да позове неко из власти и да каже пресуди овако, пресуди онако. Нису међутим прихватили важније амандмане, а један од њих је био да скупштина одобри текст резолуције који се шаље у Њујорк. Уместо тога послали су један добар текст, а када им је неко са Запада замерио због тога брже-боље су послали текст који им је вероватно неко други написао.

Како сте се осећали када сте чули да је на телефонској седници владе усвојена резолуција о којој Скупштина ништа није знала?

– Посрамљено. И често ме је срамота када видим како се води политика у Србији..

Јесте ли се после те резолуције чули са Тадићем?

– Не, после тога нисмо имали више никакав контакт. И мислим да више не мора да ме упознаје са оним што не жели да мења. Ја бих увек разговарао са опозицијом пре него што донесем неку важну одлуку. Па иако их не послушам, барем да их чујем, може нешто да ми се роди у глави, можда ми дају неке примебде којих уопште нисам свестан.

Недавно је други лидер опозиције Чедомир Јовановић рекао да је ваша политика заправо пиратска копија политике Демократске странке. Које су то кључне разлика између вас?

– У програмима озбиљних странака које намеравају да воде државу, ви и не можете да пронађете суштинске разлике. Лако је Чедомиру Јовановићу да каже признаћемо независност Косова и Метохије и да се у томе разликује од нас, јер он никада неће водити Србију. Програми СНС, ДС И ДСС се битно не разликују, али у остварењу тих програма се веома разликују. Ми се сви слажемо да правосуђе мора бити независно, али разлика је у томе што би напредњаци испитали зашто је у правосуђу извршена сеча судија и доведене све судије из Демократске странке. Када сам водио једну другу странку, мени су на консултацијама шефова посланичких клубова рекли да мојој странци припада један судија Уставног суда и да им дам име кандидата. Ја сам им рекао: ви се играте са мном, не пада ми на памет да вам дам име кандидата, нити бисте ви смели да имате своје кандидате а овамо причате о независном судству.

Лако је Чедомиру Јовановићу да каже признаћемо независност Косова и Метохије и да се у томе разликује од нас, јер он никада неће водити Србију. Програми СНС, ДС И ДСС се битно не разликују, али у остварењу тих програма се веома разликују.

Не бисте коалицију са демократама, а са Коштуницом не можете због ЕУ. Са ким бисте онда правили владу?

– Наши ставови о Европи се не разликују. ДСС би волео да види Србију у Европи чак под истим условима под којима су и услови СНС, али је питање да ли је ДСС у праву кад каже да би одмах по преузимању власти требало прекинути разговоре са Европском унијом, све док се Брисел не определи да не признаје независност Косова, што он неће никада да уради. Ту бисмо се разишли и не бисмо могли да уђемо у коалицију ако буду инсистирали на томе. Иначе у сваком другом погледу не видим уопште разлога зашто одбијају сарадњу са нама, изузев процена да могу сами да изађу на изборе. Ја то поштујем али увек постоји ризик да се догоди референдумско гласање и да се гласачи опредељују за само две листе, за и против ове власти.

Имате ли комуникацију са Коштуницом?

– Нажалост, та комуникација је престала после састанка у просторијама СНС, који је био изванредан, али је ДС почео намерно да погрешно тумачи наше ставове и тиме пружио алиби ДСС-у за нападе на нас. Недавно се њихов портпарол усудио да ме вређа, да говори како су ми завртали уши, што је врло ружан гест. То се не каже некоме ко може да вам буде отац, а посебно не некоме са којим желите да сарађујете. Када би неки нижи функционер моје странке на тај начин говорио о Коштуници, он не би више био у странци. Када причамо о томе ко ће да формира владу, верујем да ће СНС победити и да ће сам или у коалицији странака националних мањина формирати владу.

С којим бисте мањинским странкама правили коалицију?

– Разговарао сам отворено са председником Савеза војвођанских Мађара, Иштваном Пастором, са господином Љајићем имамо успешну коалицију у Пријеполу. Са странком Сулејмана Угљанина немамо контакте, али не видим разлога да не сарађујемо. Упутићемо им отворени позив да разговарамо иако смо свесни да представници странака мањина који су у власти зазиру од реакције ДС и да, за сада, још увек избегавају било какав контакт са СНС. Ја бих волео да покупе све гласове припадника свог народа и да се на најбољи начин боре за права својих гласача, али бих се наљутио када би победила Српска напредна странка, а представници мањина својим гласовима омогућили да Демократска странка буде на власти. Ако већ ми поштујемо изборну вољу мањинских народа, сматрам да је поштено да и они поштују вољу већинску народа.

Обично аналитичари кажу да сте ви прешли пут од лидера који је непожељан у Европској унији и САД до прихватљивог партнера, али још нисте постали пожељан партнер.

– Ма ја не желим да будем пожељан партнер на начин на који то раде ови на власти. Можда ја не познајем политику, али сам сигуран да више никада нећемо имати изјаву високог представника ЕУ који ће на дан избора рећи: ако победи Томислав Николић ми нећемо имати с ким да сарађујемо у Србији. ...

Променили сте став према ЕУ, али нисам приметио да сте променили став према

суседним земљама и народима. Нису ни они променили став према вама јер их није било на конвенцији у Арени ?

– Видели сте представнике Румуније, Бугарске, видели сте госте из Македоније и Црне Горе, Босне и Херцеговине, Словенци нису дошли иако смо их позвали, а представнике Хрватске нисмо ни звали.

Зашто их нисте позвали?

– Зато што мислим да смо се ми превише заглибили у односима са Хрватском. Ми данас имамо боље односе са Хрватском него са Црном Гором, ми смо веома љути на Црну Гору и Македонију које су признале независност Косова и Метохије а нимало нисмо љути што је то учинила Хрватска. Мени лично и Српској напредној странци док постојимо, а вековима ћемо да трајемо, увек ће да смета однос Хрватске према Србима. Све док Хрватска не призна права Срба у Хрватској, не само оних које је протерала, него и оних који тамо живе и оне деце чији родитељи Срби деци дају хрватска имена да не би била малтретирана, за мене Хрватска није демократска земља. Ја никада себи не бих дозволио да одем у Вуковар као симбол злочина које су Срби починили у Хрватској. Да кажем, молим вас извините због овог злочина а да заузврат од државе Хрватске добијем извињење за некакав злочин у некаквом селу Паулин Двор и изјаве да су акције Бљесак и Олуја оправдане војничке акције. Ако су Олуја и Бљесак оправдане акције, што онда Вуковар није био оправдана војничка акција Југословенске народне армије. У чему је разлика?

Да ли бисте се извинили за српске злочине? Да ли бисте отишли сутра у Сребреницу и извинили се?

– Када је Борис Тадић написао резолуцију о Сребреници, ја сам прихватио све процене владајуће коалиције о злочину у Сребреници, прихватио да у наслову резолуције пише да се осуђује злочин у Сребреници као симбол који Муслиманима значи извињење. Али истовремено тражио да Србија осуди злочине над Србима. Не видим никакав проблем да се осуди злочин који је починио неко са наше стране, али ја само желим мало поноса за ову државу и за овај народ. Не идем тако далеко као Борис Тадић и не видим оправдање за те његове гестове који апсолутно револтирају грађане Србије. Шта то треба да значи, ако осуђујем злочин у Сребреници, онда треба да ћутим о злочинима почињеним над Србима. Има ли неког реципроцитета? Јесмо ли ми бар мало поносан

народ. Па што још ниједна бивша чланица Југославије, чији је народ починио злочин над Србима, није неку декларацију о том усвојила до сада. Борис Тадић очигледно нешто не разуме када се извињава и каже да је то починио бивши режим. У свету не постоји таква кованица бивши режим. Сви режими су народни. Маргарет Тачер није бивши режим, она је енглеска влада. Слободан Милошевић није бивши режим, он је председник Србије. Зоран Ћинђић није бивши режим, он је председник Владе Србије. Не постоји бивши народ, па ти сад кажеш па то је бивши народ починио злочине, овај народ није злочиначки.

У пословним круговима се може чути да ће ову владу срушити исти бизнисмени, тајкуни и амбасадори који су је саставили. Видите ли себе у тим спекулацијама?

– Да се не лажемо, исти бизнисмени су утицали на стварање последње три владе, али су можда још очигледније утицали на формирање ове владе, као и власти за град Београд. Али данас се врше истраживања и она говоре да су грађани све сиромашнији и огорченији, па је сад добро дистанцирати се од оних бизнисмена који су вам формирали владу.

Зато демократе моле бога да се Карић више не врати и да остане медијска истина да је он све украо а сви остали су поштени. Пошто нисам умешан ни у шта незаконито у Србији, једва чекам да се врате сви које су оптужени и налазе се у бекству.

Али, да ли постоји опасност да они сруше владу? И где сте ви у тој причи?

– Па постоји таква опасност, али ја у томе сигурно не учествујем и не желим да са члановима владе рушим владу. Већ сам се нагледао тог филма како Г17 +, чим му неко да новац, сруши владу, иде на изборе и поново уђе на листу онога кога је срушио. Наша страначка политика је врло јасна – ко год буде рушио владу и затражи да гласамо против владе, ми ћемо да гласамо. Само више никада нећу да се упустим у то да се гласа о неповерењу влади, а да немам 126 гласова.

Један од стубова ваше реторике јесте борба против корупције, борба за социјалну једнакост. Није међутим јасно како се Богољуб Карић уклапа у ту причу?

– Морате да схватите да је и ова власт ушла у борбу против неких видова криминала узимајући под заштиту људе који су у томе учествовали, али могу да открију оне криминалце који су много важнији. Ако пратите политичку сцену откако је Карић побегао из Србије, потпуно слободно сам у више кампања говорио да он треба да се врати и да се брани са слободе. За мене његово сведочење може да разоткрије огромни криминал у Србији.

Да ли вас финансира Карић и тиме купује неку политичку заштиту?

– Ма какви. Само ме занима како ли стиже тај новац, ко ми га доноси и где га трошим, кад држава прати сваки мој или страначки динар. Карић је оптужен за проневеру 70 милиона евра или марака преко Мобтела. У једној емисији сам рекао да је Борис Тадић директно одговоран јер је као министар за телекомуникације СРЈ био председник Управног одбора ПТТ-а. који је био власник Мобтела. Нека Карић буде осуђен за све крађе, ако се докажу, али све те крађе извршене су у фирми о којој је требало да брине Борис Тадић, као председник Управног одбора ПТТ-а. Или ће да каже да је била неважна фирма Мобтел и да није водио рачуна о томе. Када је држава отела фирму, Борис Тадић је рекао да Сретен Карић може слободно да буде директор Мобтела јер је он кооперативан. Још три месеца је Сретен Карић био директор Мобтела, од кад је држава под покровитељством Тадића преузела Мобтел. Много ме интересује да Богољуб Карић донесе документацију где је одлазио тај новац. Ви знате да су Демократска странка и њена влада вратиле екстрапрофит Богољубу Карићу без правоснажне судске пресуде. То је урадио Божидар Ђелић. Много ме интересује зашто. Да Богољуб Карић каже зашто, какав је договор имао са Демократском странком. Зато демократе моле бога да се Карић више не врати и да остане медијска истина да је он све украо а сви остали су поштени. Пошто нисам умешан ни у шта незаконито у Србији, једва чекам да се врате сви које су оптужени и налазе се у бекству. Нека се утврди за шта су одговорни али и ко их је штитио, помагао. Шта добијам што није ту Богољуб Карић, шта добијају грађани Србије?

А шта добијате с њим у коалицији, он нема баш пуно гласова а има лош имиџ?

– Ја бих већ био председник Србије да није било Богољуба Карића. Ви заборављате да је 18 процената грађана гласало за њега и да је одмах у изборној ноћи, после првог круга у којем сам победио, Карић позвао бираче да гласају за Тадића. Ја бих могао да кажем - баш ме брига нека га стрељају, сам је крив што им је толико помагао. У

Војводини је формирао са њима коалицију која и сад функционише, најближи сарадник му је постао директор великог јавног предузећа у Војводини. Коштуници никад нисам замерио оно експресно смењивање са функције председника Скупштине, иако ме је молио да будем председник који никад неће да поднесе оставку. Па ево разговарамо, чак бих и волео да остваримо потпуну сарадњу. Кад бих памтио ко ми је све нанео штету, ко ме је све повредио, ја не бих имао коалиционог партнера.

У Србији постоји само један консензус свих странака - да се нипошто не откривају извори финансирања странака. Има ли ваша странка неког великог бизнисмена који вас финансира? Финансирају ли вас Мишковић, Беко?

Не, са њима нисам годину дана имао ни телефонски контакт. Између нас је једноставно подигнута завеса. Беко ми је пријатељ, са Мишковићем се познајем, али опет немамо никакав контакт. Они су потпуно заплашени, довољно је само да у медијима осване неки напис, па да одмах помисле како ће власт кренути на њих.

Али зашто не би имали контакт са лидером најјаче странке, која би сутра могла да дође на власт?

– Не смеју, јер ће се на њих срушити сва сила државне машинерије. Кад се на мене сруши, ја ћу да изађем из тог камена, кад се на њих сруши, готово је. Само онај ко их руши, треба да зна да они имају бар двадесет, тридесет хиљада запослених. Боље их је натерати да добро раде, да радници имају добре плате, плаћају своје обавезе не само држави него и добављачима, да уложе у ову земљу и ову сиротињу нешто, него их уништавати. Мислим да странке владајуће коалиције сад не очекују толико финансијску помоћ од бизнисмена јер имају довољно начина да извлаче новац из јавних предузећа. Видите да су сва јавна предузећа у губицима, чак и профитабилна предузећа, а кад погледате шта све спонзоришу, ви у ствари видите да се то финансирају странке на власти. Те странке или лидери формирају предузећа која се баве грађевинарством, другим уносним пословима, па видите потпуно нове фирме у Београду, неке из Шапца, како их увлачи власт да ураде Немањину улицу, да ураде Булевар Револуције, да се уради сваки посао у којем има 500, 600, 800 милиона динара радова и ви знате да један део иде за то. А када ревизор заврши годишњи извештај, ви сазнате колико је пута министар ручао у кафани. И срамота ме је да читам више те извештаје, пошто претпостављам да постоје и други који нису објављени. Закон о финансирању политичких странака мора да буде такав да Г17+ не може да потроши пет милиона евра на кампању, зато што ће друге странке да јуре новац на све стране да достигну бар мало медијског простора који ће они себи да обезбеде новцем. Исто важи за Демократску странку. Мени људи кажу: па вама није стало да учествујете на изборима, погледајте сви спотови њихови, сви билборди њихови, где сте ви, што се не такмичите? А са којим то парама? Сви о томе ћуте. Ја сам рекао кад смо једну емисију добили на поклон и више никад о томе нећу да причам. Кад буду други причали о томе шта су све добијали, ја ћу ту своју емисију поново да поменем.

Постоји ли опасност од раскола у странци јер се по београдским салонима стално шири прича о неслаганима између вас и Вучића?

– Што је баби мило, то јој се и снило. Чак и неки чланови странке наседају на те приче, па понекад чујем неке који се као групишу, са жељом да помогну. Шта да помажу. Нас двојица смо нераздвојни, као нокат и месо. Разликујемо се, али свако има своје могућности, своја ограничења, богатство нам је у томе што се разликујемо. Вучић увек може да ми каже шта му се није свидело, исто ја увек њему кажем шта ми се није свидело, он има друге задатке које обавља боље него ја, ја имам задатке које обављам боље него што би их он обављао. И странка потпуно нормално функционише.

(Разговор водио **Батић Бачевић**)